

Висновки

У роботі піднімається проблема верифікації, очищення даних в електронних каталогах бібліотек. Вказано основні засоби та методи створення записів в електронному каталозі. Розглянуто та проведена класифікація помилок, що виникають при ручному (клавіатурному) вводі інформації та ретроспективній конверсії та імпорту даних в електронному каталозі. Представлено основні причини виникнення даних помилок. Розглянуті деякі методи та засоби верифікації даних в електронному каталозі бібліотек.

1. Вершинин М.И. *Электронный каталог проблемы и решения*. Изд. «ПРОФЕССИЯ», СПб, 2007. 2. Вершинин М.И. *Проблемы создания электронного каталога в научных библиотеках*. Дис. канд. пед. наук, СПб, 2002 3. Nielsen R. *Lost articles: Filing problems with initial articles in data bases*/ Nielsen R. Pyle J.M.// *Libr. Resources a. techn. Services* – 1995 – Vol 39 №3 P.291-293 4. Крауш А.С., *Утилиты для проверки и коррекции электронных каталогов*/ Крауш А.С., Копытков Д.Ю., Макаревич А.С.// *Библиотечное дело* – 2005 – №6(30) С. 21-24.

УДК 004.9

Андрій Андрухів, Дмитро Тарасов

Науково-технічна бібліотека Національного університету «Львівська політехніка»

ИНТЕГРАЦИЯ БИБЛИОТЕЧНОЙ ИНФОРМАЦИОННОЙ СИСТЕМЫ У ИНФОРМАЦИОННОЕ СРЕДОВИЩЕ УНИВЕРСИТЕТУ

© Д.О. Тарасов, А.І. Андрухів, 2010

Запропоновано схему інтеграції автоматизованої бібліотечної системи (АБІС) у інформаційне середовище університету з метою підвищення якості інформаційного забезпечення навчального та управлінського процесів, автоматизації формування та поширення списків рекомендованої літератури.

Ключові слова: АБІС, інформаційне середовище університету, інформаційні потоки навчального процесу.

The chart of integration library information system and university information environment is offered with the purpose of upgrading of the informative providing of educational and administrative processes, automation of forming and distribution of lists of the recommended literature.

Keywords: *library information system, university information environment, information flows of the educational process.*

Вступ. Бібліотека це структурний підрозділ університету, що безпосередньо бере участь у навчальному процесі, забезпечуючи його потрібними інформаційними ресурсами. Саме на це орієнтовані всі технологічні процеси бібліотеки. Для забезпечення цього процесу необхідна інформація наявна у інформаційних системах (ІС) університету та у автоматизованій бібліотечній інформаційній системі (АБІС).

Постановка проблеми. Головними завданнями інтеграції ІС університету та АБІС є:

- Необхідність синхронізації інформації довідників з різних ІС;
- Перехід на обмін електронними варіантами документів та зміною технологічних процесів;
- Забезпечення принципів однократного введення даних та персональної відповідальності за якість цієї інформації;
- Зменшення кількості помилок підчас трансформації, передавання інформації у/з бібліотеки;
- Потреби у створенні спеціалізованих порталів для спрощення доступу до навчальних та наукових матеріалів.

Основна частина. При виборі джерел та споживачів даних для інтеграції АБІС у інформаційне середовище університету використано наступні критерії:

- Наявність потреб у масовому регулярному обміні даних з АБІС;
- Авторитетність інформаційних масивів (відповідальність адміністраторів ІС за певні довідникові, фактографічні інформаційні масиви);
- Повнота та якість даних.

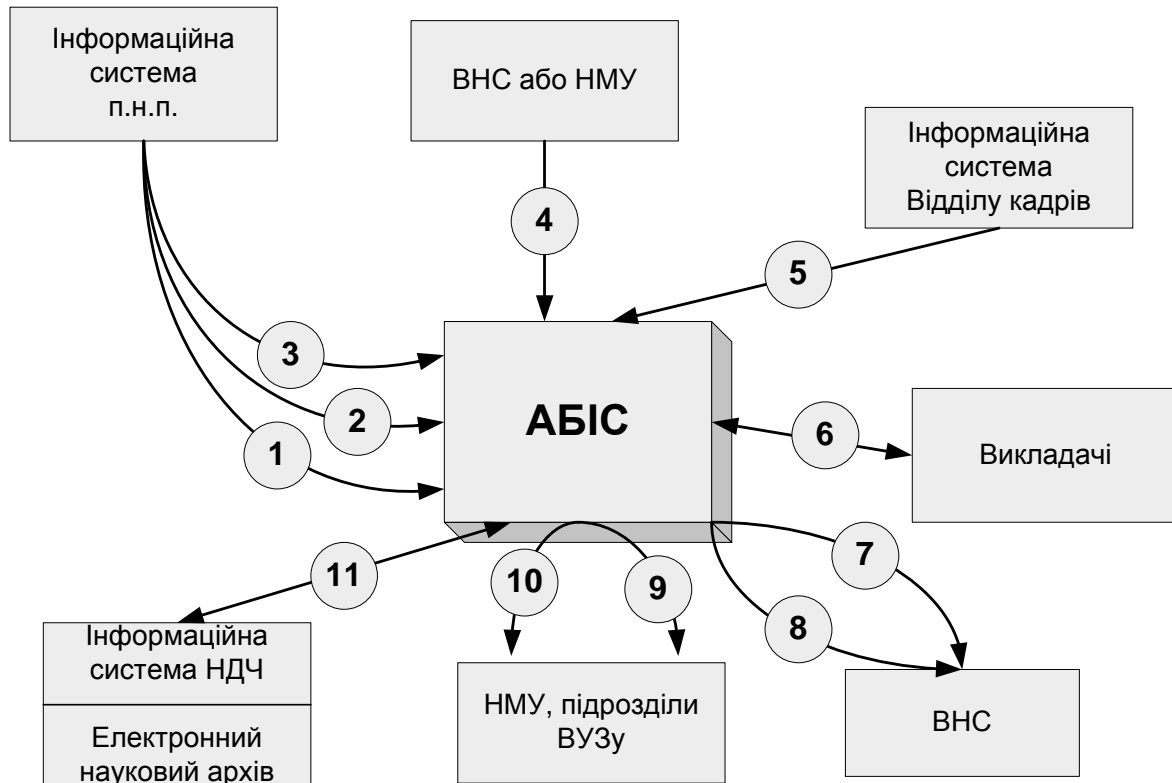
Основними ІС університету, які відповідають наведеним критеріям відносно АБІС є наступні ІС:

- Віртуальне навчальне середовище Львівської політехніки (ВНС);
- ІС підтримки навчального процесу, наприклад ІС «Деканат»;
- Кадрові ІС, наприклад «Відділ кадрів»;
- Документарні ІС, наприклад «Електронний науковий архів»
- ІС навчально-методичного управління;
- ІС науково-дослідної частини.

Інтеграція АБІС з інформаційними системами ВУЗу дозволить сумістити специфічну для бібліотеки інформацію (наприклад інформацію про порушення правил внутрішнього розпорядку, заборгованості та ін.) із загальною довідnikовою та фактографічною інформацією про студента чи працівника.

Інформація про заборгованість бібліотеці може бути передана деканатам, бухгалтерії та ін. Завдяки цьому можна буде виключити з обігу деякі документи[1], наприклад обхідні листи. Інформація про терміни зарахування та відрахування студентів з ІС «Деканат» доцільно використати для визначення дат початку/завершення обслуговування студентів у АБІС.

Загальна схема інтеграції АБІС із інформаційними системами підтримки навчального процесу (ІСПНП) зображена на рис.1.

Рис.1. Основні інформаційні потоки інтеграції АБІС та ІСПНП

1. Передача та уточнення (верифікація) списку дисциплін з інформаційної системи підтримки навчального процесу, наприклад з системи «Деканат»;

2. Передача та уточнення (верифікація) даних з інформаційної системи підтримки навчального процесу – список кафедр;

3. Передача та уточнення (верифікація) даних з інформаційної системи підтримки навчального процесу – список студентів та наказів щодо студентського складу;

4. Передача робочих програм дисциплін, зокрема списку рекомендованої літератури. Джерелом інформації може бути Віртуальне навчальне середовище (ВНС) чи Навчально-методичне управління (НМУ);

5. Передача інформації щодо працівників ВУЗу з інформаційної системи відділу кадрів (місце їхньої роботи, накази про перевід, звільнення, зарахування працівника);
6. Уточнення викладачами інформації щодо списку рекомендованої літератури до дисципліни;
7. Передача у ВНС тематичного списку літератури, сформованого АБІС;
8. Передача у ВНС інформації, щодо тематичних нових надходжень у бібліотеку;
9. Інформація для розрахунку книгозабезпечення інституції ВУЗу;
10. Передача списку публікацій та методичних розробок для інституцій ВУЗу;
11. Обмін інформацією про список наукових публікацій між Науково-дослідною частиною (НДЧ) та наповнення електронного наукового архіву <http://ena.lp.edu.ua> [2].

Використання даних АБІС та навчально-методичного управління, НДЧ дозволяє розробляти спеціальні інформаційні продукти для різних категорій споживачів. Із навчально-методичного управління копії робочих програм надходить у бібліотеку. Під час опрацювання списку рекомендованої літератури бібліотекар шукає у електронному каталозі потрібні бібліографічні описи (при їх відсутності може створювати) із зв'язує їх з дисциплінами до якої ця література рекомендована в якості основної чи допоміжної. Таким чином виконується початкове заповнення інформацією про книгозабезпеченість. Циклічність процесу навчання дозволяє організувати ефективні процедури копіювання існуючих даних з книгозабезпеченості на навчальні плани наступного року і провести їх незначне коригування. Наявність даних про книгозабезпеченість дисциплін дозволяє планувати посеместрову видачу навчальної літератури та організувати пропозицію бібліотечних інформаційних ресурсів. Ця інформація потрібна у випадку проведення акредитації (ліцензування) спеціальностей, кафедр чи інших інституцій. Показник формується за допомогою АБІС і може бути відображений за допомогою web-сторінки.

Інформація, що надходить з АБІС у ВНС може бути представлена у вигляді web-сторінки, де користувач може ознайомитись із:

- тематичними новими надходженнями;
- списком заборгованої літератури;
- списком літератури, що рекомендована для вивчення дисципліни;

- допоміжним списком літератури, що може бути використаний для вивчення дисципліни.

Висновки. Включення АБІС у інформаційне середовище ВУЗу дозволяє по-новому підійти до побудови інформаційних порталів, поклавши на них функцію видачі повної інформації, щодо процесу навчання студента. Так у Національному університеті «Львівська політехніка» студенти отримують інформацію про організацію свого навчального процесу із Віртуального навчального середовища(<http://vns.lp.edu.ua>) на базі ПЗ Moodle. Інтеграція АБІС із ВНС дозволила б до кожної дисципліни додати «читацький розділ». У цьому розділі студент бачив би комплект виданих йому книг, новини бібліотеки, що стосуються організації навчального процесу (наприклад інформацію про зміну графіку обслуговування читачів), літературу, що рекомендована для вивчення дисципліни та її наявність у фонді бібліотеки. Використання функції автоматизованої книговидачі АБІС дозволить читачу отримати інформацію про доступність книги на абонементі чи у читальному залі.

Ряд вигод від такої інтеграції отримає і викладач – формування списків рекомендованої літератури, що оформлені за чинним бібліографічними стандартами, інтелектуальні алгоритми автоматичного підбору літературу до дисципліни, повідомлення користувачів про нові надходження, що стосуються його дисципліни.

Перелік літературних джерел

1. Тарасов Д.О. Віртуальна наукова бібліотека вищого навчального закладу / Д.О.Тарасов // II Міжнар. форум «Проблеми розвитку інформаційного суспільства», Київ, 12–15 жовт. 2010 р. : [матеріали] : [в 2 ч.] / Асоц. «Інформатіо-Консорціум», УкрІНТЕІ. – К., 2010. – Ч. 1. – С. 88–90. – Бібліогр.: 3 назви.
2. Андрухів А., Тарасов Д. Упровадження електронного архіву наукових публікацій у Науково-технічній бібліотеці на базі програмної платформи Dspace // Інформаційні системи та мережі. Вісник НУ «Львівська політехніка» №673. - Львів 2010. - С. 214-220.

УДК 027.021:004(477.83-25)